

ЗАКОН

О ДОБРОВОЉНОМ ВАТРОГАСТВУ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се организација добровољног ватрогаства, оснивање, деловање и органи добровољних ватрогасних друштава, права и обавезе добровољних ватрогасних друштава, удруживање добровољних ватрогасних друштава, организација добровољних ватрогасних савеза и друга питања од значаја за рад и организацију добровољног ватрогаства у Републици Србији.

Појам добровољног ватрогасног друштва

Члан 2.

Добровољно ватрогасно друштво јесте добровољна и недобитна организација заснована на слободи удруживања, основана ради организованог добровољног учешћа грађана у спровођењу заштите од пожара, спасавању људи и имовине и реализације пројеката и програма из ове области који су од јавног интереса, која испуњава услове прописане овим законом и која је као таква уписана у Регистар удружења.

Статус правног лица

Члан 3.

Добровољно ватрогасно друштво има статус правног лица.

Јавност рада

Члан 4.

Рад добровољног ватрогасног друштва је јаван.

Добровољно ватрогасно друштво ће учинити доступним јавности све податке од значаја за остваривање његовог циља, као и податке о приходима и расходима друштва путем интернет презентације која се ажурира најмање једном годишње.

Обавеза формирања добровољне ватрогасне јединице

Члан 5.

Добровољно ватрогасно друштво је дужно да формира, опреми и одржава функционалном најмање једну добровољну ватрогасну јединицу, у складу са овим законом.

Удруживање добровољних ватрогасних друштава

Члан 6.

Добровољна ватрогасна друштва су чланови ватрогасних савеза.

Добровољно ватрогасно друштво се може удруживати и у друге асоцијације у земљи и иностранству.

II. ОСНИВАЊЕ ДОБРОВОЉНИХ ВАТРОГАСНИХ ДРУШТАВА

Оснивање добровољних ватрогасних друштава

Члан 7.

Добровољно ватрогасно друштво могу основати најмање три оснивача, који могу бити физичка или правна лица.

Оснивање добровољног ватрогасног друштва и оснивачки акт

Члан 8.

Добровољно ватрогасно друштво се оснива усвајањем оснивачког акта, статута и одлуке о именовању органа, а својство правног лица стиче уписом у Регистар удружења (у даљем тексту: Регистар).

Оснивачки акт садржи: лична имена, односно називе оснивача и њихова пребивалишта, односно седишта; назив, седиште и адресу добровољног ватрогасног друштва; лично име, пребивалиште и адресу лица овлашћеног за заступање; потписе оснивача и њихове јединствене матичне бројеве грађана, датум доношења оснивачког акта.

Поред података и чињеница прописаних законом којим се уређују удружења, добровољно ватрогасно друштво дужно је да приликом подношења пријаве за регистрацију у Регистар, поднесе и доказ да поседује образовану добровољну ватрогасну јединицу у складу са овим законом.

Као доказ из става 3. овог члана подноси се уверење Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство) о томе да подносилац пријаве испуњава услов у погледу поседовања ватрогасне јединице.

Добровољно ватрогасно друштво подноси Министарству захтев за утврђивање чињенице о поседовању добровољне ватрогасне јединице, у циљу регистрације у Агенцији за привредне регистре.

Министарство ће на основу поднетог захтева из става 5. овог члана утврдити да ли су испуњени услови у складу са овим законом, у року од 60 дана од дана подношења захтева.

Након што утврди да добровољно ватрогасно друштво поседује добровољну ватрогасну јединицу, Министарство у року од осам дана издаје уверење о томе, у два оригинална примерка, од којих се један издаје за потребе Агенције за привредне регистре.

Агенција за привредне регистре и Министарство о свакој промени података у вези са добровољним ватрогасним друштвима из Регистра размењују електронски.

Размену података из става 8. овог члана Министарство и Агенција за привредне регистре, уредиће споразумно.

Статут

Члан 9.

Статут је основни општи акт добровољног ватрогасног друштва.

Статутом се обавезно уређује: назив и седиште, унутрашња организација, органи, њихова овлашћења, састав, начин избора и опозива, трајање мандата и начин одлучивања; поступак за измене и допуне статута и поступак доношења и измена других општих аката; заступање добровољног

ватрогасног друштва; остваривање јавности рада; услови и начин учлањивања и престанка чланства; права, обавезе и одговорност чланова; начин стицања средстава за остваривање циљева и располагање средствима, укључујући и одредбе о привредној или другој делатности којом се стичу средства за остваривање циљева добровољног ватрогасног друштва; начин одлучивања о статусним променама и престанку рада; поступање са имовином у случају престанка постојања добровољног ватрогасног друштва; поступак усвајања финансијских и других извештаја; друга питања утврђена законом.

Статутом се могу уредити и друга питања од значаја за рад добровољног ватрогасног друштва.

Назив добровољног ватрогасног друштва

Члан 10.

Добровољно ватрогасно друштво има назив.

Назив мора бити на српском језику и ћириличком писму

Назив може садржати поједине стране речи ако оне чине назив међународне организације чије је друштво члан, ако су те речи уобичајене у српском језику, ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, или ако се ради о речима на мртвом језику.

Назив, ако је то предвиђено статутом, може бити и на језику и писму националне мањине. Назив на језику и писму националне мањине уписује се у Регистар после назива на српском језику и ћириличком писму.

Добровољно ватрогасно друштво може имати и скраћени назив, који се одређује статутом и уписује се у Регистар.

Назив и скраћени назив добровољног ватрогасног друштва употребљавају се у правном саобраћају у облику у коме су уписани у Регистар.

Назив добровољног ватрогасног друштва мора да садржи речи „добровољно ватрогасно друштво”, а скраћени назив слова „ДВД”, и не сме да буде заменљиво са називом другог правног лица нити да изазива забуну о његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

Речи „добровољно ватрогасно друштво” у називу може да користи само удружење које испуњава услове и има образовану добровољну ватрогасну јединицу, у складу са овим законом.

Уколико у поступку надзора Министарство утврди да је регистровано добровољно ватрогасно друштво престало да испуњава услов у погледу поседовања добровољне ватрогасне јединице, о томе у року од осам дана обавештава Агенцију за привредне регистре која покреће поступак за брисање добровољног ватрогасног друштва из Регистра.

Седиште добровољног ватрогасног друштва

Члан 11.

Добровољно ватрогасно друштво има седиште које мора бити на територији јединице локалне самоуправе у којој се налази добровољна ватрогасна јединица добровољног ватрогасног друштва.

Симболи визуелног идентитета

Члан 12.

Добровољно ватрогасно друштво може имати свој знак, логотип, заставу и друге симболе, у складу са законом и статутом, а који јасно указују да је у

питању добровољно ватрогасно друштво и који не смеју да стварају забуну о добровољном ватрогасном друштву, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

III. ЧЛАНСТВО И ОРГАНИ

Чланство у добровољном ватрогасном друштву

Члан 13.

Свако пунолетно лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан добровољног ватрогасног друштва.

Малолетна лица старија од шест година могу бити чланови добровољног ватрогасног друштва уз сагласност законског заступника, а у складу са законом који уређује пословну способност малолетних лица.

Добровољно ватрогасно друштво је дужно да води евиденцију о својим члановима.

Евиденција из става 3. овог члана садржи: име и презиме, јединствени матични број грађана и адресу пребивалишта односно боравишта.

Права чланова

Члан 14.

Сваки члан добровољног ватрогасног друштва може да бира и да буде биран у органе добровољног ватрогасног друштва.

Сваки члан добровољног ватрогасног друштва може покренути поступак пред надлежним судом за утврђивање ништавости општег акта добровољног ватрогасног друштва који је донет супротно статуту или другом општем акту, односно за утврђивање ништавости појединачног акта који је донет супротно закону, статуту или другом општем акту добровољног ватрогасног друштва, у року од 15 дана од дана сазнања за акт, а најкасније у року од шест месеци од дана доношења акта.

Утврђивањем ништавости акта из става 2. овог члана не дира се у права стечена од стране трећих савесних лица.

Поступак за утврђивање ништавости акта из става 2. овог члана води се према одредбама закона којим се уређује парнични поступак.

Управљање добровољним ватрогасним друштвом

Члан 15.

Чланови управљају добровољним ватрогасним друштвом непосредно или преко својих изабраних представника у органима добровољног ватрогасног друштва.

Обавезни органи добровољног ватрогасног друштва су: скупштина, председник, извршни одбор и омладински клуб, а статутом се могу предвидети и други органи.

Скупштина добровољног ватрогасног друштва

Члан 16.

Скупштина је највиши орган добровољног ватрогасног друштва.

Скупштину чине сви пунолетни чланови добровољног ватрогасног друштва.

Статутом добровољног ватрогасног друштва се утврђује заступљеност чланова омладинског клуба у скупштини друштва.

Скупштина ради и одлучује уколико у раду учествује више од половине од укупног броја чланова добровољног ватрогасног друштва.

Скупштина одлуке доноси већином присутних чланова, изузев одлуке о усвајању статута, избору других органа, усвајању буџета и завршног рачуна, о чему одлучује већином од укупног броја чланова.

Скупштина усваја статут, његове измене и допуне, бира и разрешава лице овлашћено за заступање, бира извршни одбор и председника добровољног ватрогасног друштва, одлучује о пријему нових чланова и дисциплинским мерама против чланова укључујући и престанак чланства, удруживању у савезе и асоцијације, усваја годишњи финансијски извештај, доноси опште акте добровољног ватрогасног друштва, доноси пословник о раду, доноси акт о формирању добровољне ватрогасне јединице и његове измене и допуне, и одлучује о другим питањима утврђеним статутом добровољног ватрогасног друштва.

Редовна седница скупштине одржава се најмање једном годишње, при чему се статутом може предвидети и краћи рок.

Ванредну седницу скупштине може сазвати једна трећина чланова скупштине, при чему ће у позиву одредити време и место њеног одржавања и председавајућег, до одлуке скупштине о председавајућем ванредне скупштине.

Од упућивања позива до одржавања седнице скупштине не може протећи мање од седам дана.

Скупштином председава председник добровољног ватрогасног друштва или лице које одреди скупштина већином присутних чланова.

Председник добровољног ватрогасног друштва

Члан 17.

Председник добровољног ватрогасног друштва је лице овлашћено за представљање и заступање добровољног ватрогасног друштва и одговорно је за финансијско пословање добровољног ватрогасног друштва.

Председника бира скупштина на мандат од четири године, већином од укупног броја чланова скупштине.

Председник може бити разрешен и пре истека мандата, одлуком скупштине на исти начин као што је и изабран.

Извршни одбор добровољног ватрогасног друштва

Члан 18.

Извршни одбор добровољног ватрогасног друштва је извршни орган добровољног ватрогасног друштва, стара се о извршењу одлука скупштине, управља друштвом између две седнице скупштине, предлаже акте које доноси скупштина и припрема седнице скупштине, и обавља друге послове у складу са статутом и пословником о раду.

Извршним одбором председава председник добровољног ватрогасног друштва.

Извршни одбор се бира на мандат од четири године.

Извршни одбор може бити разрешен и пре истека мандата, одлуком скупштине на исти начин као што је и изабран.

Омладински клуб

Члан 19.

Омладински клуб чине сви чланови добровољног ватрогасног друштва млађи од 18 година.

Омладински клуб афирмише добровољно ватрогаштво међу младима.

Улога омладинског клуба је да промовише добровољно ватрогаштво и шири свест о значају добровољног ватрогаштва међу младима.

Чланови омладинског клуба не учествују у активностима добровољног друштва које могу имати било какав облик рада.

Омладински клуб има председника и извршни одбор у складу са статутом добровољног ватрогасног друштва.

Председник омладинског клуба је члан извршног одбора добровољног ватрогасног друштва.

IV. ВАТРОГАСНИ САВЕЗИ

Сврха ватрогасних савеза

Члан 20.

Ватрогасни савези представљају и заступају интересе добровољних ватрогасних друштава, старају се о развоју добровољног ватрогаштва, афирмишу добровољно ватрогаштво међу младима и обављају друге послове у складу са статутом.

Чланови ватрогасних савеза

Члан 21.

У Републици Србији формирају се општински односно градски ватрогасни савези, међуопштински ватрогасни савези, ватрогасни савези аутономних покрајина и Ватрогасни савез Србије.

Чланови општинског односно градског ватрогасног савеза могу бити добровољна ватрогасна друштва са територије општине, односно града.

Ако на територији јединице локалне самоуправе постоји само једно ватрогасно друштво, оно се може удружити у ватрогасни савез са територије суседне јединице локалне самоуправе или формирати међуопштински ватрогасни савез са добровољним ватрогасним друштвима која су једина на територији јединица локалне самоуправе, под условом да су у питању међусобно територијално повезане локалне самоуправе.

Чланови ватрогасног савеза аутономне покрајине су општински, градски и међуопштински ватрогасни савези са територије аутономне покрајине.

Чланови Ватрогасног савеза Србије су општински, градски и међуопштински ватрогасни савези и ватрогасни савези аутономних покрајина.

Органи ватрогасних савеза

Члан 22.

Обавезни органи ватрогасних савеза су скупштина, извршни одбор и председник, а статутом се могу предвидети и други органи.

Скупштина ватрогасног савеза

Члан 23.

Скупштину ватрогасног савеза чине сви њени чланови.

Скупштина доноси статут ватрогасног савеза, бира извршни одбор и председника и врши друге послове у складу са статутом.

Извршни одбор ватрогасног савеза

Члан 24.

Извршни одбор је извршни орган и извршава одлуке скупштине ватрогасног савеза.

Извршни одбор се бира на мандат од четири године.

Председник ватрогасног савеза

Члан 25.

Председник ватрогасног савеза представља и заступа савез и одговоран је за финансијско пословање савеза.

Председник ватрогасног савеза се бира на мандат од четири године.

V. ДОБРОВОЉНЕ ВАТРОГАСНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Сврха формирања добровољне ватрогасне јединице

Члан 26.

Ради спровођења заштите од пожара, спасавања људи и имовине, спречавања и сузбијања других техничко-технолошких несрећа и елементарних непогода, добровољна ватрогасна друштва формирају добровољне ватрогасне јединице.

Категорије добровољних ватрогасних јединица

Члан 27.

Добровољне ватрогасне јединице могу бити јединице прве, друге или треће категорије у зависности од материјално-техничке опремљености и броја припадника.

Условне у погледу материјално-техничке и кадровске опремљености добровољних ватрогасних јединица прописује министар унутрашњих послова (у даљем тексту: министар).

Добровољно ватрогасно друштво доноси акт о оснивању добровољне ватрогасне јединице који обавезно садржи: категорију добровољне ватрогасне јединице, кадровску и материјално-техничку опремљеност и ниво оспособљености припадника добровољне ватрогасне јединице.

Руковођење добровољном ватрогасном јединицом

Члан 28.

Добровољном ватрогасном јединицом руководи командир добровољне ватрогасне јединице кога поставља извршни одбор добровољног ватрогасног друштва.

Услови за припаднике добровољних ватрогасних јединица

Члан 29.

Да би неко лице било припадник добровољне ватрогасне јединице мора да испуњава следеће услове:

- 1) да има најмање 18 а највише 55 година живота;
- 2) да је здравствено способно за извршавање задатака добровољних ватрогасних јединица;
- 3) да је стручно оспособљено за обављање задатака добровољних ватрогасних јединица;
- 4) да се редовно стручно усавршава.

Изузетно од тачке 1) овог члана припадник добровољне ватрогасне јединице може бити и лице старије од 55 година ако се утврди да је здравствено способно за обављање задатака добровољних ватрогасних јединица.

Здравствена способност из става 1. тачке 2) и става 2. овог члана утврђује се на основу уверења издатог од стране службе медицине рада здравствене установе надлежне према месту пребивалишта кандидата.

Припадник добровољне ватрогасне јединице дужан је да на сваке три године изврши проверу здравствене способности.

Стручно оспособљавање и стручно усавршавање се врши похађањем стручне обуке и полагањем испита.

Стручну обуку и полагање испита из става 5. овог члана спроводи Министарство.

Начин спровођења стручне обуке и полагања испита из става 5. овог члана ближе уређује министар. Програм стручне обуке из става 5. овог члана доноси министар.

Подстицаји за припаднике добровољних ватрогасних јединица

Члан 30.

Скупштина јединице локалне самоуправе ће донети акт којим ће утврдити систем подстицаја и повластица које је дужна да обезбеди за припаднике добровољних ватрогасних јединица.

Права припадника ватрогасне јединице

Члан 31.

Припадник добровољне ватрогасне јединице који приликом учешћа у гашењу пожара или вршења обуке буде повређен или оболи, има права из здравственог, пензијског и инвалидског осигурања под условима утврђеним за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица Министарства, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ ДОБРОВОЉНИХ ВАТРОГАСНИХ ДРУШТАВА И ВАТРОГАСНИХ САВЕЗА

Средства за рад добровољних ватрогасних друштава

Члан 32.

Добровољно ватрогасно друштво може стицати имовину у складу са законом којим се уређују удружења.

Добровољном ватрогасном друштву могу се доделити финансијска средства из буџета Републике Србије, аутомномне покрајине и јединице локалне самоуправе, за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма који су од јавног интереса.

Министарство, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе на чијој територији постоји регистровано добровољно ватрогасно друштво, објављује годишњи план расписивања јавних конкурса.

Поступак за доделу средстава из става 2. овог члана спроводи се у складу са прописима којима се уређује додела средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења.

Одредбе ст. 1–4. овог члана примењују се и на савезе.

Сходна примена другог прописа

Члан 33.

На питања која нису овим законом посебно уређена, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују удружења.

VII. НАДЗОР

Члан 34.

Надзор над применом овог закона врши Министарство.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 90 дана од дана ступања овог закона за снагу.

Скупштина јединице локалне самоуправе ће акт којим ће утврдити систем подстицаја и повластица које је дужна да обезбеди за припаднике добровољних ватрогасних јединица из члана 30. овог закона, донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 36.

Добровољна ватрогасна друштва регистрована у Регистру удружења до дана ступања на снагу овог закона, дужна су да Агенцији за привредне регистре доставе доказ о поседовању добровољне ватрогасне јединице у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона, без плаћања накнаде.

За добровољна ватрогасна друштва која не испуне обавезу из става 1. овог члана у прописаном року, Агенција за привредне регистре уписује забележбу да не поседују тражени доказ.

Уколико у поступку надзора Министарство утврди да регистровано добровољно ватрогасно друштво из става 2. овог члана не поседује добровољну ватрогасну јединицу, о томе у року од осам дана обавештава

Агенцију за привредне регистре која покреће поступак за брисање добровољног ватрогасног друштва из Регистра удружења.

Поступци уписа у Регистар удружења започети до ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама прописа по којима су започети.

Члан 37.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи члан 65. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09 и 20/15).

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 4) и 17) Устава Републике Србије, којима је утврђено да Република Србија уређује безбедност њених грађана и да уређује и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

С обзиром да област добровољног ватрогаства није у целости и у потпуности регулисана ни једним законом Републике Србије, а да се ради о области која је од значаја за спровођење заштите од пожара, спасавања људи и имовине, спречавања и сузбијања техничко-технолошких несрећа и елементарних непогода, било је неопходно наведено прецизно дефинисати и уредити имајући у виду да се ради о озбиљној материји.

Појам добровољног ватрогаства дефинисан је Законом о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09 и 20/15), при чему је поменути закон прописано да се у оквиру буџета јединица локалне самоуправе, буџета аутономне покрајине и буџета Републике Србије обезбеђују средства за програмске активности добровољних ватрогасних друштава односно ватрогасних савеза, а оснивање, организација, деловање, права и обавезе припадника добровољних ватрогасних јединица, друштава односно савеза прописује министар унутрашњих послова.

Добровољна ватрогасна друштва су препозната и у оквиру Закона о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 92/11 и 93/12) са статусом јединица цивилне заштите, при чему је истим законом предвиђено и њихово финансирање из буџетског фонда за ванредне ситуације.

Што се тиче начина регистравања, и других питања која произилазе из њиховог облика удруживања, на добровољна ватрогасна друштва примењује се Закон о удружењима („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 99/11 - др. закони и 44/18 – др. закон).

Из свега наведеног јасно произилази да је ова област разуђена, делимично уређена различитим прописима али без јасног и јединственог оквира о статусу ових удружења и положају у систему заштите и спасавања, условима које би као удружења која ипак обављају послове од великог значаја требало да испуњавају и начину њиховог финансирања.

Циљ Предлога закона о добровољном ватрогаству јесте успостављање добровољних ватрогасних друштава пре свега оперативног карактера, која ће у свом саставу имати оперативну ватрогасну јединицу како би се уопште могли сматрати добровољним ватрогасним друштвом. У складу са наведеним, у Регистар удружења који води Агенција за привредне регистре, под називом „добровољно ватрогасно друштво”, могу се уписати само добровољна ватрогасна друштва која имају формиране добровољне ватрогасне јединице. На тај начин чланови добровољних ватрогасних друштава биће спремни да учествују у гашењу пожара, али и ванредним ситуацијама када је потребна помоћ и подршка професионалним јединицама Министарства унутрашњих послова, при чему се доприноси и ефикасности професионалног састава.

Предлогом закона такође се афирмише добровољно ватрогаство међу младима, предвиђа се оснивање омладинског клуба, као и обавеза за јединице локалне самоуправе да својим актима утврде различите подстицајне мере за припаднике добровољних ватрогасних јединица како би се грађани додатно мотивисали да приступе оваквом облику организовања.

Имајући у виду да су добровољна ватрогасна друштва удружења која почивају на основама добровољности, овим законом је препозната и њихова специфичност у односу на друга удружења на тај начин што се иста оснивају у циљу обављања послова заштите од пожара, и спасавања људи и имовине, који су од великог значаја за Републику Србију, као и реализације програма и пројеката од јавног интереса. Самим тим овим законом је уређено и оснивање, коришћење назива „добровољно ватрогасно друштво”, органи добровољних ватрогасних друштава, њихово удруживање у савезе, као и друга питања од значаја за рад и организацију добровољног ватрогасства у Републици Србији.

Овај закон на јасан начин успоставља везу са одредабама закона којим се уређује финансирање удружења и експлицитно прописује обавезу за Министарство унутрашњих послова и јединице аутономне покрајине и локалне самоуправе да сваке године објављују годишњи план расписивања јавних конкурса. Сам поступак доделе финансијских средстава спроводи се сагласно пропису којим се уређује додела средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења, а који омогућава да поред општих услова, сваки надлежни орган који расписује конкурс донесе акт о посебним условима у односу на специфичности удружења и послова које исто обавља. На тај начин ће се омогућити и прилагођавање конкурса у складу са потребама сваке јединице локалне самоуправе односно аутономне покрајине, као и креирање политике у овој области на нивоу Републике Србије. Сагласно наведеном, финансирање добровољних ватрогасних друштава и савеза почива на три стуба – стицање имовине кроз чланарине, субвенције, донације, поклоне, и друге начине прописане законом који уређује удружења; кроз обављање привредне и друге делатности којом се стиче добит; и из буџета Републике Србије, јединице аутономне покрајине и локалне самоуправе, кроз доделу средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предлог закона о добровољном ватрогасству састоји се од осам поглавља и 38 чланова.

Уводним одредбама Предлога закона (чл. 1-6) одређени су предмет закона, појам добровољног ватрогасног друштва, статус правног лица, јавност рада, обавеза формирања добровољне ватрогасне јединице и удруживање добровољних ватрогасних друштава.

Друго поглавље носи наслов Оснивање добровољних ватрогасних друштава и обухвата: оснивање добровољних ватрогасних друштава - члан 7, којим се дефинише ко може бити оснивач ватрогасног друштва; оснивање добровољног ватрогасног друштва и оснивачки акт - члан 8, дефинише начин оснивања добровољних ватрогасних друштава, као и садржину оснивачког акта; статут - члан 9, којим се прописује шта се статутом као општим актом добровољног ватрогасног друштва обавезно уређује; назив добровољног ватрогасног друштва - члан 10. Ово је значајна одредба будући да се прописује да речи „добровољно ватрогасно друштво” у свом називу више неће моћи да користе удружења која немају образовану добровољну ватрогасну јединицу у складу са овим законом; седиште добровољног ватрогасног друштва - члан 11; симболе визуелног идентитета - члан 12, којим се прописује знак, логотип, застава и други симболи које добровољно ватрогасно друштво може да има.

Треће поглавље носи наслов Чланство и органи и обухвата: чланство у добровољном ватрогасном друштву - члан 13, којим се дефинишу услови за чланство у добровољном ватрогасном друштву; права чланова - члан 14; управљање добровољним ватрогасним друштвом - члан 15, којим се дефинише на који начин чланови управљају добровољним ватрогасним друштвима као и који су обавезни органи добровољног ватрогасног друштва; скупштина добровољног ватрогасног друштва - члан 16, којим се прописује начин рада скупштине; председник добровољног ватрогасног друштва - члан 17, којим се одређују овлашћења председника, као и начин избора и разрешења; извршни одбор добровољног ватрогасног друштва - члан 18, којим се дефинишу овлашћења одбора; Омладински клуб - члан 19. Улога Омладинског клуба јесте да промовише добровољно ватрогасно, првенствено међу младима, и његови чланови не учествују у активностима друштва које могу имати било какав облик рада.

Четврто поглавље носи назив Ватрогасни савези и обухвата: сврха ватрогасних савеза - члан 20, дефинише послове које обављају ватрогасни савези; чланови ватрогасних савеза - члан 21; органи ватрогасних савеза - члан 22; скупштина ватрогасног савеза - члан 23, прописује овлашћења скупштине; извршни одбор ватрогасног савеза - члан 24; председник ватрогасног савеза - члан 25, уређује одговорности председника и прописује да се председник бира на мандат од 4 године.

Пето поглавље носи назив Добровољне ватрогасне јединице и обухвата: сврха формирања добровољне ватрогасне јединице - члан 26; категорије добровољних ватрогасних јединица - члан 27, дефинише категорије добровољних ватрогасних јединица и успоставља правни основ да министар својим актом уреди мерила за техничку и кадровску опремљеност добровољних ватрогасних јединица; руковођење добровољном ватрогасном јединицом - члан 28; услови за припаднике добровољних ватрогасних јединица - члан 29; подстицаји за припаднике добровољних ватрогасних јединица - члан 30, прописује да скупштина јединице локалне самоуправе доноси акт којим ће се уврдити систем подстицаја и повластица. Овим чланом прописује се обавеза јединица локалне самоуправе да својим актима предвиде одређене подстицаје за припаднике добровољних ватрогасних јединица како би се исти мотивисали и наградили за свој допринос, као и како би се више припадника локалне заједнице привукло да се прикључи оваквом облику организовања; члан 31. уређује права припадника добровољних ватрогасних јединица када приликом учешћа у акцијама гашења пожара или вршења обуке буде повређен или оболи.

Шесто поглавље носи назив Финансирање добровољних ватрогасних друштава и ватрогасних савеза и обухвата: члан 32. који прописује начин финансирања добровољних ватрогасних друштава и савеза (сагласно прописима који ову област уређују за удружења); сходна примена другог прописа - члан 33, који прописује да на све што није уређено овим законом примењује се закон којим су уређена удружења.

Седмо поглавље носи назив Надзор и њиме се дефинише надзор над применом овог закона, који обавља Министарство унутрашњих послова – члан 34.

Осмо поглавље носи назив Прелазне и завршне одредбе и обухвата чл. 35-38. којима се предвиђају: рокови за доношење прописа за извршавање овог закона; рок за органе јединица локалне самоуправе да донесу акт о подстицајима за припаднике добровољних ватрогасних јединица; прописан је

рок од 18 месеци за већ регистрована добровољна ватрогасна друштва да поднесу Агенцији за привредне регистре доказ о томе да поседују добровољну ватрогасну јединицу; предвиђено је да ће се поступци уписа у Регистар удружења започети пре ступања Закона на снагу, окончати по прописима по којима су започети; такође, овим законом ставља се ван снаге члан 65. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09 и 20/15) која прописује да јединице локалне самоуправе из свог буџета планирају и обезбеђују средства за програмске активности друштава, као и правни основ за доношење подзаконског акта министра о оснивању, организацији, деловању, правима и обавезама припадника добровољних ватрогасних јединица, друштава односно савеза; на крају прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у 2018. години није потребно обезбедити средства из буџета Републике Србије.

Средства за активност додатног финансирања подстицања програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма са циљем обављања послова од јавног интереса за Републику Србију у 2019. и наредним годинама биће обезбеђена у оквиру лимита који ће бити опредељени на разделу 15 – Министарство унутрашњих послова и то на Програму 1407 – Управљање ризицима и ванредним ситуацијама, Функцији 310 – Полицијске услуге, на Програмској активности 0003 Управљање у ванредним ситуацијама на економској класификацији 481 – Дотације невладиним организацијама у укупном износу од 25.000.000,00 динара.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Добровољна ватрогасна друштва која имају формирану оперативну добровољну ватрогасну јединицу представљају веома значајан ресурс Републике Србије у околностима угрожавања безбедности људи и имовине пожарима и другим несрећама. Предлог закона о добровољном ватрогасству допринеће већој ефикасности и оперативности и самих професионалних ватрогасних јединица чиме ће се последице елементарних непогода, техничко – технолошких несрећа и других акцидената смањити. Пословник Народне скупштине у члану 167. прописује да се по хитном поступку може донети закон у ситуацији када би недоношење закона по хитном поступку могло да проузрокује, између осталог, штетне последице по живот и здравље људи и рад органа и организација. Сагласно наведеном, како би се спречило наступање наведених штетних последица и подигли капацитети за реаговање у задацима заштите и спасавања, предлаже се доношење закона по хитном поступку.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. Који су проблеми које закон треба да реши?

Проблем који Закон о добровољном ватрогаству треба да реши јесте да се област добровољног ватрогаства, која није у целости и у потпуности регулисана ни једним законом Републике Србије, прецизно дефинише и обједини.

Појам добровољног ватрогаства дефинисан је Законом о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09 и 20/15), при чему је поменути закон прописано да се у оквиру буџета јединица локалне самоуправе, буџета аутономне покрајине и буџета Републике Србије обезбеђују средства за програмске активности добровољних ватрогасних друштава односно ватрогасних савеза, као и да оснивање, организацију, деловање, права и обавезе припадника добровољних ватрогасних јединица, друштава односно савеза, прописује министар.

Добровољна ватрогасна друштва су препозната и у оквиру Закона о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 92/11 и 93/12) са статусом јединица цивилне заштите, при чему је истим законом предвиђено и њихово финансирање из буџетског фонда за ванредне ситуације. Што се тиче начина регистрација, добровољна ватрогасна друштва се региструју сходно Закону о удружењима („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 99/11 - др. закон).

Законом о добровољном ватрогаству ће ова област заштите и спасавања добити утемељење које заслужује. Наведеним законом ће се омогућити омасовљење добровољних ватрогасних друштава млађим људима и квалитетна обука, што је такође препознато као постојећи проблем који је потребно да се реши.

Основна улога добровољних ватрогасних друштава јесте оперативног карактера. Новим Законом о добровољном ватрогаству успоставиће се систем регистрације и контроле од стране Министарства унутрашњих послова само за она друштва која у свом саставу поседују оперативну добровољну ватрогасну јединицу.

2. Циљеви који се доношењем Закона постижу

Циљ Закона о добровољном ватрогаству је формирање добровољних ватрогасних друштава пре свега оперативног карактера чији су чланови спремни да учествују у гашењу пожара, али и у ванредној ситуацији када је потребна подршка и помоћ професионалним јединицама Министарства унутрашњих послова при чему се доприноси и ефикасности професионалног састава. На тај начин ће се добровољно ватрогаство у Републици Србији уврстити у ред европских ватрогасних организација које имају дугу традицију, чиме ће се остварити већа сигурност и безбедност грађана и имовине у Републици Србији.

Од значаја је афирмисати овај вид друштвене активности и охрабрити младе људе да се укључе и допринесу добробити своје заједнице.

Новим Законом о добровољном ватрогаству уређују се:

- организација добровољног ватрогаства,
- оснивање, упис и брисање из Регистра,
- деловање,
- органи добровољних ватрогасних друштава,
- права и обавезе добровољних ватрогасних друштава,
- удруживање добровољних ватрогасних друштава,
- организација добровољних ватрогасних савеза

- као и друга питања од значаја за рад и организацију добровољног ватрогаства у Републици Србији.

3. Друге могућности за решавање проблема

Изради Предлога закона о добровољном ватрогаству приступило се након што се дошло до закључка да би једино доношење новог закона на свеобухватан и ефикасан начин могло да реши проблеме уочене у пракси.

4. Зашто је доношење акта најбољи начин решавања проблема

Ни једним законом ни подзаконским актом област добровољног ватрогаства у Републици Србији није у целини регулисана, због чега је неопходно да се ова важна област заштите и спасавања прецизно дефинише и обједини једним законом, с обзиром да се ради о озбиљној материји која је од значаја за безбедност грађана и имовине у Републици Србији.

Наведеним законом се пажња Републике Србије усмерава на развој добровољних ватрогасних друштава и тежи се успостављању опште културе из области заштите од пожара

5. На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења у Закону о добровољном ватрогаству утичу првенствено на унапређење развоја добровољног ватрогаства и омасовљење постојећих добровољних ватрогасних друштава. Законом се прецизно уређује организација добровољног ватрогаства.

Решења у Закону утицаће пре свега на добровољна ватрогасна друштва која ће морати да се прилагоде законским обавезама и оснују добровољну ватрогасну јединицу.

Органи јединица локалне самоуправе биће у обавези да у року од 6 месеци од дана ступања Закона на снагу донесу акт којим ће се утврдити подстицаји за припаднике добровољних ватрогасних јединица.

Такође, Министарство унутрашњих послова, органи аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе реализоваће програмско финансирање добровољних ватрогасних друштава и савеза кроз расписивање конкурса по годишњим плановима које ће бити у обавези да објављују.

6. Какве трошкове ће примена Закона изазвати грађанима и привреди, нарочито малим и средњим предузећима

Примена Закона неће изазвати трошкове грађанима и привреди, а посебно малим и средњим предузећима.

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Имајући у виду значај области коју Закон уређује са аспекта заштите и спасавања људи и имовине, позитивне последице доношења овог закона оправдавају трошкове које ће он створити.

8. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција

Закон о добровољном ватрогаству нема утицаја на стварање нових привредних субјеката и на тржишну конкуренцију.

9. Да ли су заинтересоване стране имале прилике да се изјасне о Закону

О Нацрту закона о добровољном ватрогаству одржана је јавна расправа 21.05.2018. године у Београду, а текст Нацрта закона био је постављен на интернет страници Министарства унутрашњих послова и на порталу е –управе.

Примедбе, предлози и сугестије на текст Нацрта закона достављени су путем електронске поште на адресу: svs@mup.gov.rs и на адресу Министарства унутрашњих послова, Београд, Булевар Михајла Пупина бр. 2. Све заинтересоване стране имале су прилику да се изјасне о Нацрту закона.

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?

Надзор над над применом овог закона врши Министарство унутрашњих послова-Сектор за ванредне ситуације.

Добровољна ватрогасна друштва која су под тим називом већ била регистрована пре ступања Закона на снагу, биће у обавези да Агенцији за привредне регистре доставе доказ о формираној добровољној ватрогасној јединици.

У поступку надзора, уколико Министарство утврди да регистровано добровољно ватрогасно друштво нема формирану и опремљену добровољну ватрогасну јединицу, поднеће Агенцији за привредне регистре захтев да се предметно удружење брише из Регистра удружења под тим називом.

Уз доношење Закона о добровољном ватрогаству донеће се и подзаконски акти којима ће се регулисати техничка и кадровска опремљеност добровољних ватрогасних јединица у зависности од категорије оперативне јединице; уредиће се начин спровођења обуке и полагања испита за припаднике добровољних ватрогасних јединица.

Скупштине јединица локалне самоуправе донеће акте којим ће утврдити подстицаје за припаднике добровољних ватрогасних јединица.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство унутрашњих послова

2. Назив прописа
Предлог закона о добровољном ватрогаству
Draft Law on voluntarily fireman asocciation

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум),

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и оцена усклађености са њима

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

Пропис није релевантан за *acquis communautaire*.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли супретходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Није било учешћа консултаната у изради овог прописа.